

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ

ป.3

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียง

อรุณี ลิ้มศิริ กศ.บ., กศ.ม.

สุดารัตน์ อุ้มเมือง วท.บ., วท.ม.

ผู้ตรวจ

ดร.มณฑกาญจน์ ทองใย กศ.บ., กศ.ม., กศ.ด.

ศศิกัญจน์ ธิบรรมทรัพย์ วท.บ., กศ.ม.

โสฬส นพรัตน์ ค.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

สกุณา หนูแก้ว วท.บ.

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสาราณราษฎร เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557

email: info@wpp.co.th

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ

ป.3

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

อรุณี ลิ้มศิริ สุदारัตน์ อุ่นเมือง

ผู้ตรวจ

ดร.มณฑาญจน์ ทองใย ศติกาญจน์ ธิบรรมทรัพย์ โสฬส นพรัตน์

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ สกุนา หนูแก้ว

ISBN 978-974-18-7570-2

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเรียงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

ปีที่พิมพ์ 2562

พิมพ์ครั้งที่ 1

จำนวนที่พิมพ์ 20,000 เล่ม

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่มนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนและครูใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีสมรรถนะสำคัญด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทำประโยชน์ให้สังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพเล่มนี้ ยึดแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจธรรมชาติของการงานอาชีพและเทคโนโลยี และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยพัฒนานักเรียนแบบองค์รวมอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการความคิดรวบยอดที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Active Learning) และเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning) เน้นการเรียนรู้ให้ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) และเน้นทักษะที่สร้างเสริมความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนซึ่งเป็นผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดตามหลักสูตร

การจัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพเล่มนี้ คณะผู้จัดทำซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาและการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งด้านวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี สาระการเรียนรู้แกนกลาง แนวทางการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แล้วจึงนำองค์ความรู้ที่ได้มาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยตัวชี้วัดชั้นปี ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้ ประโยชน์จากการเรียน ลองคิด ลองตอบ เนื้อหาสาระเรื่องต่าง ๆ สาระน่ารู้ แหล่งค้นข้อมูล ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหา กิจกรรมเสนอแนะ โครงการ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และคำถามทบทวน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทน และเกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตร

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะพื้นฐานในการทำงาน การจัดการ การคิดสร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

คณะผู้จัดทำ

คำชี้แจง

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่มนี้ได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ให้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. **ตัวชี้วัดชั้นปี** เป็นเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนแต่ละชั้นปี ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ มีรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เช่น ง 1.1 ป. 3/1 (รหัสแต่ละตัวมีความหมายดังนี้ ง คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 1.1 คือ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐานการเรียนรู้ ข้อที่ 1 ป. 3/1 คือ ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ข้อที่ 1)

2. **ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้** เป็นผังที่แสดงขอบข่ายเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยมีชื่อหน่วยการเรียนรู้ และหัวข้อหลักของเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ

3. **ประโยชน์จากการเรียน** คือ ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเขียนไว้เป็นประเด็นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้และทักษะจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. **ลองคิด ลองตอบ** เป็นคำถามหรือสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยและสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

5. **เนื้อหา** ตรงตามสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยแบ่งเนื้อหาเป็นช่วง ๆ แล้วแทรกกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ที่พอเหมาะกับการเรียน รวมทั้งมีการนำเสนอด้วยภาพ แผนภูมิ และแผนที่ความคิด เพื่อเป็นสื่อให้นักเรียนสร้างความคิดรวบยอดและเกิดความเข้าใจที่คงทน

6. **สาระน่ารู้** เป็นความรู้เสริมหรือเกร็ดความรู้เพื่อเพิ่มพูนให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น โดยคัดสรรเฉพาะเรื่องที่นักเรียนควรรู้

7. **แหล่งค้นข้อมูล** เป็นแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ สถานที่ บุคคล เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียนเพิ่มเติม

8. **ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหา** เป็นการสรุปความรู้หลังจากจบเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งนำเสนอเป็นผังมโนทัศน์ (Concept Map) เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้

9. **กิจกรรมเสนอแนะ** เป็นกิจกรรมบูรณาการทักษะที่รวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ในการปฏิบัติกิจกรรม

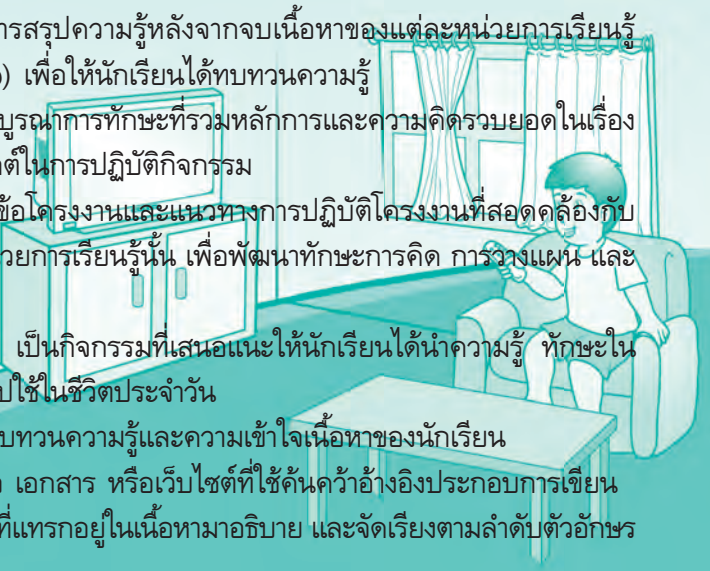
10. **โครงงาน** เป็นการเสนอแนะหัวข้อโครงงานและแนวทางการปฏิบัติโครงงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของหน่วยการเรียนรู้ นั้น เพื่อพัฒนาทักษะการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหาของนักเรียน

11. **การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน** เป็นกิจกรรมที่เสนอแนะให้นักเรียนได้นำความรู้ ทักษะในการประยุกต์ความรู้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน

12. **คำถามทบทวน** เป็นคำถามเพื่อทบทวนความรู้และความเข้าใจเนื้อหาของนักเรียน

13. **บรรณานุกรม** เป็นรายชื่อหนังสือ เอกสาร หรือเว็บไซต์ที่ใช้ค้นคว้าอ้างอิงประกอบการเขียน

14. **อภิธานศัพท์** เป็นการนำคำสำคัญที่แทรกอยู่ในเนื้อหา มาอธิบาย และจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร เพื่อสะดวกในการค้นคว้า

สารบัญ

คำนำ.....	๓
คำชี้แจง	๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม1

ตัวชี้วัดชั้นปี	1
ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้	1
ประโยชน์จากการเรียน.....	1
ลองคิด ลองตอบ	1
การเลือกใช้เสื้อผ้า.....	2
หลักการเลือกใช้เสื้อผ้า.....	2
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้	4
การทำความสะอาดรองเท้า และกระเป๋านักเรียน	5
การทำความสะอาดรองเท้า	5
การทำความสะอาดกระเป๋านักเรียน.....	9
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	11
การปิดกวาด เช็ดถูบ้านเรือน.....	11
เครื่องมือทำความสะอาดบ้าน.....	12
การกวาดพื้นบ้าน	14
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	17
การกวาดเพดาน.....	17
การถูบ้าน	19
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	21
การทำความสะอาดห้องเรียน.....	21
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	23
การจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน.....	24
การเตรียมหนังสือและสมุด	24

การเตรียมเครื่องเขียนและเครื่องมือทำงานประดิษฐ์	25
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	25
ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหา	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1.....	26
กิจกรรมเสนอแนะ	27
โครงงาน.....	27
การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน.....	28
คำถามทบทวน	28

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รู้จักผักสวนครัว 29

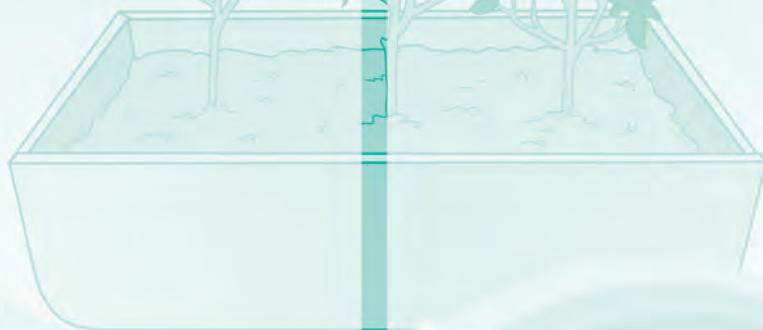
ตัวชี้วัดชั้นปี	29
ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้	29
ประโยชน์จากการเรียน.....	29
ลองคิด ลองตอบ	29
การเตรียมการก่อนปลูกผักสวนครัว ...	30
การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือปลูกผักสวนครัว.....	30
การเตรียมดินปลูกผักสวนครัว.....	31
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	32
การดูแลรักษาผักสวนครัว	32
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	34
การปลูกผักสวนครัว	34
วิธีการปลูกผักสวนครัว.....	35
การปลูกผักสวนครัวในภาชนะ.....	36
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	45
ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหา	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2.....	46
กิจกรรมเสนอแนะ	47

โครงการ	47
การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน.....	48
คำถามทบทวน	48

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ช่างคิด ประดิษฐ์ สิ่งของ 49

ตัวชี้วัดชั้นปี	49
ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้	49
ประโยชน์จากการเรียน.....	49
ลองคิด ลองตอบ	49
วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ที่ใช้ทำงานประดิษฐ์.....	50
ชนิดของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ที่ใช้ทำงานประดิษฐ์	50
วิธีการใช้เครื่องมือให้ปลอดภัย.....	52
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	52
การประดิษฐ์ของเล่น.....	53
การประดิษฐ์ตุ๊กตาปักไม้	53
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	55
การประดิษฐ์หุ่นนิ้วมือ.....	55
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	57
การบำรุงรักษาของเล่น	57
ประโยชน์ของการบำรุงรักษาของเล่น.....	58

วิธีการบำรุงรักษาของเล่น	58
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	59
การประดิษฐ์ของใช้ในโอกาสต่าง ๆ	59
ประโยชน์ของการประดิษฐ์ของใช้ ในโอกาสต่าง ๆ.....	59
การประดิษฐ์กรอบรูป	60
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	62
การซ่อมแซมของใช้ส่วนตัว	63
วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ที่ใช้ในการซ่อมแซมเสื้อผ้า.....	63
การซ่อมแซมกระดุมเสื้อหลุด.....	64
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้.....	67
ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	68
กิจกรรมเสนอแนะ	69
โครงการ	69
การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน.....	70
คำถามทบทวน	70
บรรณานุกรม.....	71
อภิธานศัพท์	72

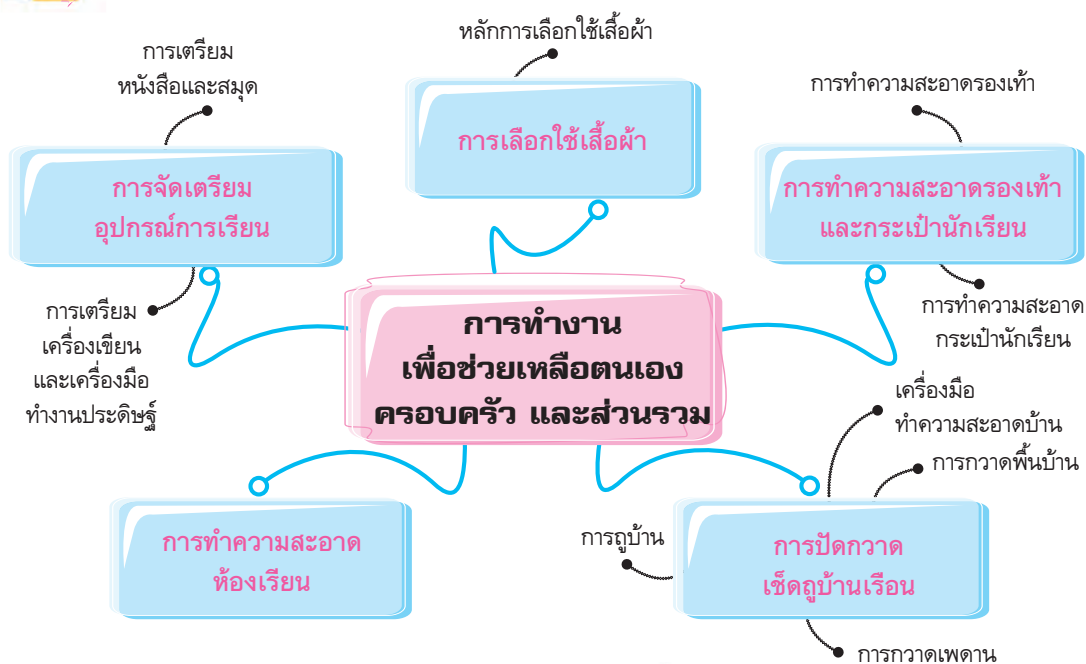
การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม

1. อธิบายวิธีการและประโยชน์ของการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม (ง 1.1 ป. 3/1)
2. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือตรงกับลักษณะงาน (ง 1.1 ป. 3/2)
3. ทำงานอย่างเป็นขั้นตอนตามกระบวนการทำงานด้วยความสะอาด ความรอบคอบ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ง 1.1 ป. 3/3)

ผังโน้ตค้นสาระการเรียนรู้

ประโยชน์จากการเรียน

1. ทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวมได้
2. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือทำงานได้เหมาะสม
3. ทำงานต่าง ๆ ตามขั้นตอนของกระบวนการทำงาน

ลองคิด ลองตอบ

1. งานอะไรบ้างที่นักเรียนทำแล้วมีประโยชน์ต่อส่วนรวม
2. นักเรียนมีวิธีการทำความสะอาดรองเท้าของตนเองอย่างไร

การทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และคนรอบข้าง ทำให้เราค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และช่วยให้เกิดความภูมิใจกับผลงานอีกด้วย

การทำงานในชีวิตประจำวันมีหลายลักษณะ ได้แก่ งานที่ทำเพื่อช่วยเหลือตนเอง เช่น การเลือกใช้เสื้อผ้า การจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน งานที่ทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัว เช่น การทำความสะอาดบ้าน และงานที่ทำเพื่อช่วยเหลือ**ส่วนรวม** เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน เป็นต้น ซึ่งแต่ละงานมีรายละเอียดของวิธีการทำงานดังนี้

การเลือกใช้เสื้อผ้า

เสื้อผ้าเป็น**ปัจจัย**สำคัญที่ใช้สวมใส่เพื่อปกปิดร่างกาย ช่วยให้ร่างกายอบอุ่น ช่วยป้องกันแสงแดด และทำให้ผู้สวมใส่แลดูสวยงาม

หลักการเลือกใช้เสื้อผ้า

การเลือกใช้เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับตนเองจะทำให้เรามอง และช่วยเสริม**บุคลิกภาพ**ให้ดูดี ซึ่งมีหลักการเลือกดังนี้

1. เลือกเสื้อผ้าให้เหมาะกับสีผิว

คนผิวขาว เลือกสวมใส่เสื้อผ้าได้ทุกสี ขึ้นอยู่กับความชอบ ความเหมาะสมกับงาน และสถานที่ และสามารถนำเสื้อผ้าสีต่าง ๆ มาผสมผสานกันได้ เช่น เสื้อสีชมพูใส่คู่กับกางเกงสีขาว

คนผิวสองสี เลือกสวมใส่เสื้อผ้าสีอ่อนได้ทุกสี เช่น สีชมพู สีเหลือง ซึ่งจะทำให้แลดูอ่อนหวานมากขึ้น

คนผิวคล้ำ ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีค่อนข้างอ่อน เช่น สีฟ้าอ่อน และควรหลีกเลี่ยงการสวมใส่เสื้อผ้าสีเข้ม เช่น สีน้ำเงิน เพราะจะทำให้แลดูผิวคล้ำยิ่งขึ้น

2. เลือกสีและลวดลายผ้าให้เหมาะสมกับรูปร่าง

คนรูปร่างอ้วน ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีเข้ม เช่น สีม่วง สีน้ำเงิน เพื่อให้รูปร่างดูเล็กลง ผ้ามีลายดอกเล็ก ๆ หรือมีเส้นลายแนวตั้งหรือแนวยาว เพื่อช่วยให้รูปร่างดูสูงขึ้น

คนรูปร่างผอม ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าสีอ่อน เช่น สีชมพูอ่อน สีเขียวอ่อน ผ้าที่มีลายดอกใหญ่ ๆ หรือมีเส้นลายแนวขวาง เพื่อให้รูปร่างดูใหญ่ขึ้น และไม่ควรรวมใส่เสื้อรัดรูป

คนรูปร่างสูงใหญ่ ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่มีเส้นลายแนวขวาง เพื่อให้รูปร่างดูเตี้ยลง

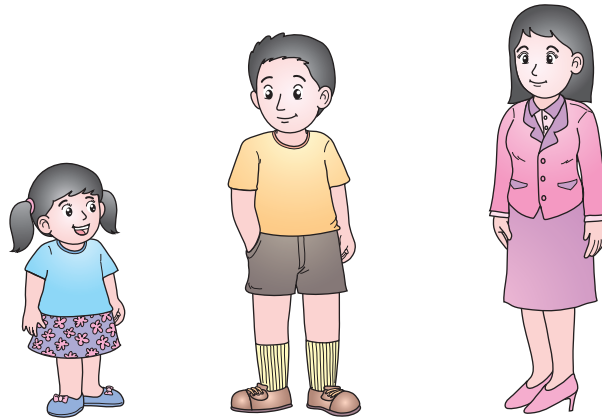
คนรูปร่างเตี้ย ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่มีเส้นลายแนวตั้งหรือแนวยาว เพื่อให้รูปร่างดูสูงและเพรียวขึ้น

3. เลือกเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับวัยของผู้สวมใส่

วัยเด็ก ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีสันสดใส มีลายการ์ตูน และสวมใส่สบาย

วัยรุ่น ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีสันสดใส แบบสุภาพ เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว

วัยผู้ใหญ่ ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าสีเรียบ ๆ ไม่ฉูดฉาด มีลวดลายน้อย เพื่อให้ดูเรียบร้อยและมีบุคลิกภาพดี

ชุดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่

สาระน่ารู้

ควรจัดเก็บเสื้อผ้าในบริเวณ
ที่สะอาด แห้ง ไม่มีแมลง หรือเก็บ
ไว้ในตู้เสื้อผ้าและปิดตู้ให้มิดชิด

แหล่งค้นข้อมูล

- ▶ หนังสือเกี่ยวกับเสื้อผ้าและ
เครื่องแต่งกาย
- ▶ ภาพเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ
- ▶ ร้านตัดเสื้อ

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

1. นักเรียนนำเสนอวิธีการเลือกใช้เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับ
ตนเอง พร้อมทั้งวาดภาพประกอบ
2. ให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการเลือกใช้
เสื้อผ้า
3. นักเรียนค้นหาภาพการแต่งกายของบุคคลต่าง ๆ ที่
ตนเองชอบจากนิตยสาร 2 ภาพ แล้วแสดงความคิดเห็น

การทำความสะอาดรองเท้าและกระเป๋านักเรียน

รองเท้าและกระเป๋านักเรียนเป็นของใช้ส่วนตัวที่ต้องใช้เป็นประจำในวันที่ไปโรงเรียน

รองเท้า เป็นสิ่งช่วยป้องกันอันตรายให้แก่เท้า เช่น ป้องกันการเหยียบเศษแก้ว ป้องกันเชื้อโรคหรือพยาธิที่อยู่ตามพื้นดินไม่ให้เข้าสู่ร่างกาย รองเท้ามีหลายชนิด เช่น รองเท้าหนัง รองเท้าผ้าใบ รองเท้าฟองน้ำ เป็นต้น

กระเป๋านักเรียน ใช้สำหรับบรรจุหนังสือ สมุด และอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ไปโรงเรียน กระเป๋านักเรียนมีหลายชนิด เช่น กระเป๋าหนัง กระเป๋าเป้ (ผ้า) เป็นต้น

การทำความสะอาดรองเท้า

รองเท้าเป็นเครื่องแต่งกายที่ควรดูแลรักษาและทำความสะอาดทุกครั้งหลังจากการใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้รองเท้าสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค นำโรคมาสู่ผู้สวมใส่ และทำให้เท้ามีกลิ่นเหม็น

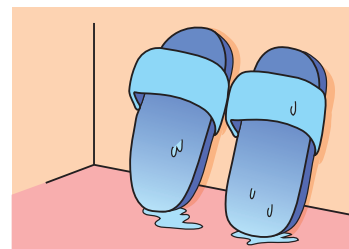
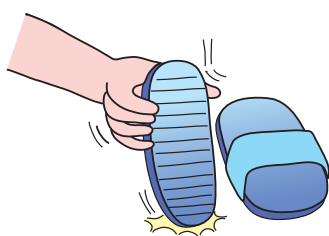
การทำความสะอาดรองเท้า ตามกระบวนการทำงานมีขั้นตอนดังนี้

1. **การวางแผน** เป็นการกำหนดกรอบของการทำความสะอาดรองเท้า โดยสร้างแผนที่ความคิดเพื่อให้เห็นภาพรวมของงาน ดังนี้

2. การปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

รองเท้าแตะ มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

1)

1) เคาะฝุ่นที่รองเท้าออกให้หมด แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด

2)

2) นำไปซักในน้ำผสมผงซักฟอก ใช้แปรงซักผ้าขัดถูให้สะอาด และล้างด้วยน้ำสะอาด 2-3 ครั้ง

3)

3) สบัดน้ำออก นำไปตากโดยยกหัวรองเท้าตั้งให้สูงขึ้น เพื่อให้ น้ำไหลมาที่ส้นรองเท้า ซึ่งจะช่วยให้รองเท้าแห้งเร็วขึ้น

รองเท้าผ้าใบ มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

1)

2)

3)

1) ถักรองเท้าเปื้อนโคลน ปล่อยทิ้งไว้ให้โคลนแห้ง จากนั้นเคาะเศษดินออก ใช้แปรงขนอ่อนปัดรอยเปื้อนและฝุ่น แล้วแกะเชือกผูกรองเท้าออก

2) นำไปซักในน้ำเปล่า ใช้แปรงซักผ้าซักรอยเปื้อนที่รองเท้าและเชือกผูกรองเท้าออก

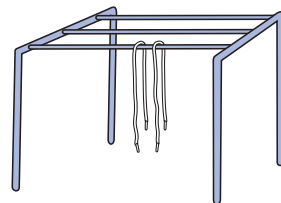
3) นำไปแช่ในน้ำผสมผงซักฟอกประมาณ 20 นาที ใช้แปรงซักผ้าซักรอยเปื้อนออกให้หมดทั้งภายในและภายนอก

4)

5)

6)

4) ล้างน้ำสะอาด 2-3 ครั้ง สบัดน้ำออก ถ้าเป็นรองเท้าผ้าใบ สีขาวควรใช้น้ำยา**เคลือบ**ผ้าใบสีขาวทำให้ทั่วแล้วนำไปผึ่งแดด หรือใช้กระดาษชำระแปะบนรองเท้าให้ทั่ว จะช่วยป้องกันไม่ให้รองเท้าเกิดรอยด่างสีเหลือง

5) การตากรองเท้าผ้าใบ ควรยกหัวรองเท้าตั้งให้สูงขึ้นเพื่อให้ น้ำไหลมาที่สันรองเท้า ซึ่งจะช่วยให้แห้งเร็วขึ้น

6) ซักเชือกผูกรองเท้าให้สะอาด แล้วนำไปตากไว้ที่ราวตากผ้า ใกล้เคียง กันกับที่ตากรองเท้า เพื่อสะดวกในการเก็บ

รองเท้านั่ง มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

1)

2)

3)

1) ถักรองเท้าเปื้อนฝุ่นใช้แปรงขนอ่อนปัดฝุ่นออก ถักรองเท้าเปื้อนโคลนให้นำผ้าชุบน้ำบิดหมาดเช็ดโคลนออกให้หมด

2) ใช้ผ้าแห้งเช็ดน้ำออกให้หมดและนำไปผึ่งให้แห้ง

3) ใช้ผ้าหรือแปรงขัดรองเท้าตะยาขัดทำให้ทั่วรองเท้า ปล่อยทิ้งไว้สักครู่ แล้วใช้ผ้าแห้งขัดรองเท้าจนขึ้นเงา

ข้อควรระวัง ห้ามทำรองเท้าหนังเปียกน้ำ เพราะจะทำให้หนังเสื่อมคุณภาพ

3. การตรวจสอบผลงาน เป็นการตรวจสอบความสะอาดของรองเท้าว่าสะอาดและขึ้นเงาหรือไม่

4. การปรับปรุงแก้ไข หากพบว่ารองเท้าที่ทำความสะอาดแล้วยังไม่ขึ้นเงา ให้ใช้ผ้าหรือแปรงขัดรองเท้าขัดใหม่อีกครั้ง

การเก็บรองเท้า

เมื่อรองเท้าที่ทำความสะอาดแห้งหรือขึ้นเงาดีแล้ว ควรเก็บใส่กล่องรองเท้าหรือจัดวางบนชั้นวางรองเท้า เพื่อความสะดวกในการหยิบมาสวมใส่

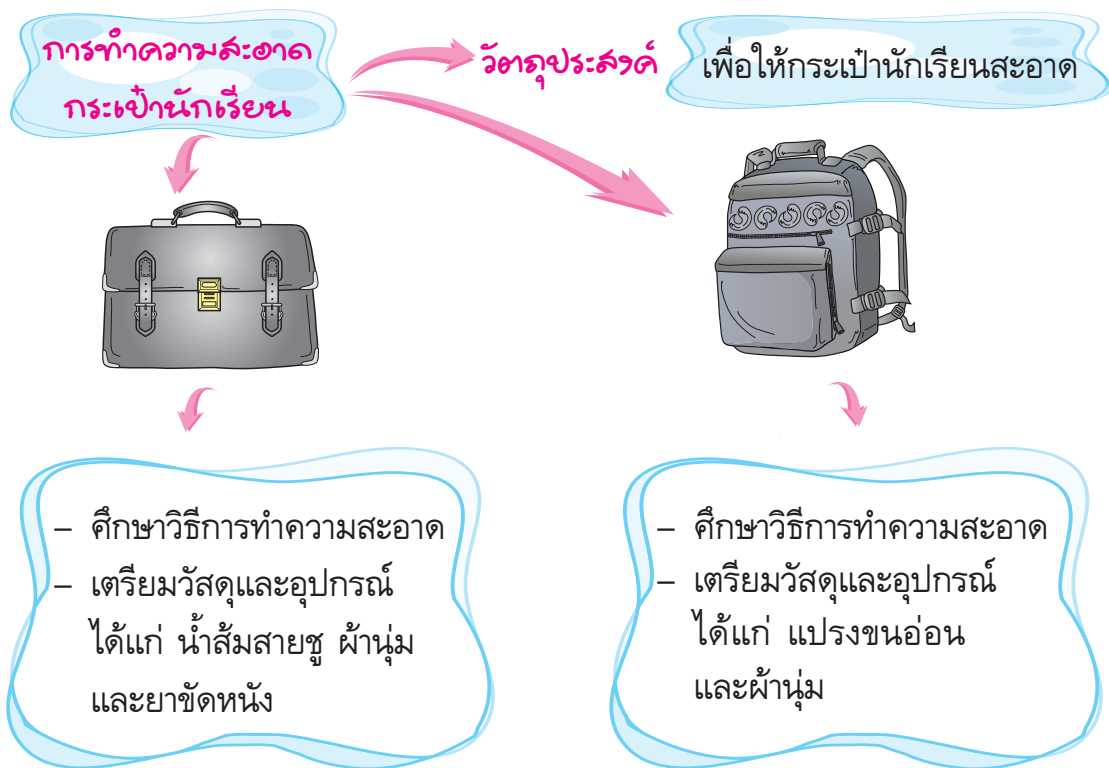
ควรจัดวางรองเท้าให้เป็นระเบียบ

การทำความสะอาดกระเป๋านักเรียน

การทำความสะอาดกระเป๋านักเรียนจะทำให้แลดูใหม่ น่าใช้ และใช้งานได้นาน ซึ่งมีวิธีการทำความสะอาดตามกระบวนการทำงาน ดังนี้

1. การวางแผน เป็นการกำหนดกรอบของการทำความสะอาดกระเป๋านักเรียน โดยสร้างแผนที่ความคิดเพื่อให้เห็นภาพรวมของงานดังนี้

2. การปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

กระเป๋าหนัง มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

1)

2)

3)

1) นำสิ่งของทุกอย่างออกจากกระเป๋าให้หมด

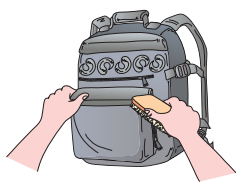
2) ถ้ากระเป๋ามีรอยเปื้อนเป็นจุดให้นำผ้านุ่มชุบน้ำส้มสายชูเช็ดตรงรอยเปื้อนเบา ๆ

3) นำผ้าแห้งเนื้อนุ่มชุบยาขัดหนังทาให้ทั่วกระเป๋า แล้วขัดให้ขึ้นเงา ข้อควรระวัง ห้ามทำกระเป๋าหนังเปียกน้ำ เพราะจะทำให้หนังขึ้นรา และเสื่อมคุณภาพ

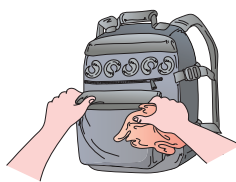
กระเป๋าเป้ (ผ้า) มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

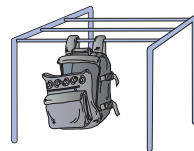
1)

2)

3)

4)

1) นำสิ่งของทุกอย่างออกจากกระเป๋าเป้ (ผ้า) ให้หมด

2) ใช้แปรงขนอ่อนปัดฝุ่นออกให้หมด

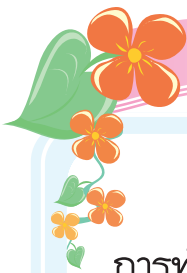
3) นำผ้านุ่มชุบน้ำบิดหมาดเช็ดกระเป๋าเป้ (ผ้า) ให้ทั่วทั้งใบ

4) นำกระเป๋าเป้ (ผ้า) ไปผึ่งแดดในที่ที่มีแดดรำไรและมีลมโกรก เพื่อป้องกันการเกิดกลิ่นอับและเชื้อรา

3. การตรวจสอบผลงาน เป็นการตรวจสอบความสะอาดของ กระเป๋านักเรียน ทั้งกระเป๋าหนังและกระเป๋าเป้ (ผ้า) ว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่

4. การปรับปรุงแก้ไข หากพบว่ากระเป๋าหนังที่ทำความสะอาดแล้วยังไม่สะอาดหรือไม่ขึ้นเงาให้ทำความสะอาดด้วยการเช็ดรอยเปื้อนออก แล้วขัดด้วยยาขัดหนังอีกครั้งจนขึ้นเงา ส่วนกระเป๋าเป้ (ผ้า) ที่พบว่ายังไม่สะอาดให้ใช้แปรงขนอ่อนปัดฝุ่นออกและใช้ผ้านุ่มชุบน้ำบิดหมาดเช็ดจนสะอาด

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

1. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วผลัดกันเล่าประสบการณ์ การทำความสะอาดรองเท้า 1 ชนิด และสรุปขั้นตอนการทำงาน
2. นักเรียนทำความสะอาดกระเป๋านักเรียนของตนเอง แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5–6 คน ร่วมกัน เปรียบเทียบขั้นตอนการทำความสะอาดรองเท้าหนังและ กระเป๋านักเรียน (กระเป๋าหนัง) แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

การปิดกวาด เชิดดูบ้านเรือน

บ้านเป็นสถานที่ที่อาศัย พักผ่อน นอน และทำกิจกรรมร่วมกับ สมาชิกในครอบครัว ทุกคนควรช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบ้าน เพื่อให้บ้านสะอาดเรียบร้อยและน่าอยู่

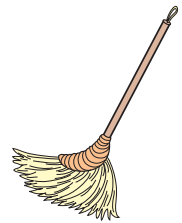

เครื่องมือทำความสะอาดบ้าน

เครื่องมือทำความสะอาดบ้านจะช่วยให้เราทำงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น เครื่องมือที่ควรรู้จักมีดังนี้

1. ไม้กวาดดอกหญ้า ใช้สำหรับกวาดฝุ่นผงหรือเศษขยะขนาดเล็กบนพื้นที่แห้ง เรียบ เช่น พื้นซีเมนต์ พื้นไม้ เป็นต้น

วิธีการใช้ จับด้ามไม้กวาดให้เอียงเล็กน้อย ยื่นปลายไม้กวาดไปด้านหน้าแล้วค่อย ๆ กวาดไปทางเดียวกัน

การเก็บรักษา ควรเคาะฝุ่นผงออกก่อน แล้วแขวนเก็บที่ผนัง โดยให้ปลายไม้กวาดลอยห่างจากพื้นเล็กน้อย หรือเก็บในตะกร้าโดยวางตั้งให้ปลายไม้กวาดชี้ขึ้น

2. ไม้กวาดหางมะพร้าวหรือไม้กวาดแข็ง ใช้สำหรับกวาดใบไม้แห้ง เศษขยะบนพื้นดิน หรือกวาดน้ำออกจากพื้นซีเมนต์ที่มีน้ำขัง

วิธีการใช้ จับด้ามไม้กวาดให้เอียงเล็กน้อย กดปลายลงกวาดใบไม้แห้งและขยะ ถ้ากวาดน้ำ ผู้กวาดควรนั่งยอง ๆ กดปลายไม้กวาดแนบลงกับพื้น แล้วกวาดน้ำไปทางเดียวกัน

การเก็บรักษา เคาะฝุ่นออก ล้างน้ำให้สะอาด และผึ่งแดดให้แห้ง แล้วแขวนเก็บที่ผนังโดยให้ปลายไม้กวาดลอยห่างจากพื้นเล็กน้อย หรือเก็บในตะกร้าโดยวางตั้งให้ปลายไม้กวาดชี้ขึ้น

3. ไม้กวาดเสี้ยนตาล ใช้ปัดฝุ่นหรือกวาด

หยากไย่บนเพดานห้อง

วิธีการใช้ จับด้ามไม้กวาดด้วยมือทั้งสองข้าง ตามความถนัด ยกปลายไม้กวาดตั้งขึ้น แล้วกวาด หยากไย่หรือฝุ่นเบา ๆ

การเก็บรักษา ใช้ไม้เช็ดหยากไย่หรือเคาะฝุ่นที่ติดปลายไม้กวาด ออก แล้วเก็บโดยวางตั้งเอาด้ามลงหรือวางบนตะขอตีผนัง

4. ไม้กวาดขนไก่ ใช้สำหรับปัดฝุ่นละอองบนสิ่งของ เช่น บนโต๊ะ หลังตู้

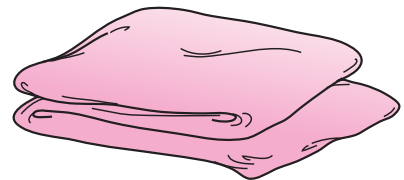
วิธีการใช้ จับที่ด้ามไม้กวาด แล้วค่อย ๆ ปัด ฝุ่นระว่างไม่ให้ฝุ่นฟุ้งกระจาย

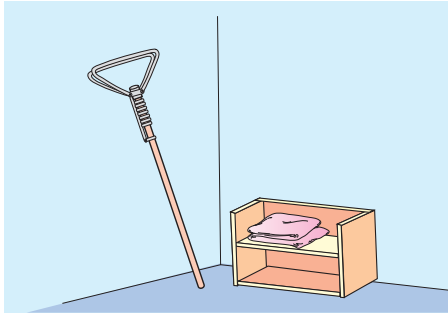
การเก็บรักษา เคาะฝุ่นที่ติดปลายไม้กวาดออก แล้วเก็บโดยแขวนไว้ที่ผนังให้ปลายไม้กวาดอยู่ด้านล่าง และระวังอย่าให้ถูกน้ำ

5. ผ้าขี้ริ้ว ใช้สำหรับทำความสะอาดสิ่งที่ต้องเช็ดถูทุกอย่าง เช่น พื้น ผนัง เครื่องเรือน เครื่องใช้ เป็นต้น

วิธีการใช้ ชักน้ำ บิดหมาด พับทบผ้า แล้วเช็ดถู

การเก็บรักษา ชักด้วยน้ำสะอาด บิด น้ำออก ตากให้แห้ง แล้วพับเก็บให้เรียบร้อย

6. ไม้ถูพื้น ใช้สำหรับถูพื้นในบริเวณกว้าง เช่น พื้นห้อง

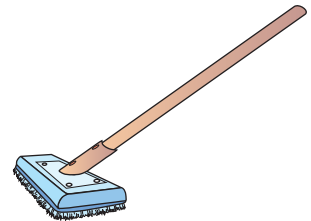
วิธีการใช้ ชักผ้า ปิดหมาด จับที่ด้ามด้วยมือทั้งสองข้าง วางไม้ถูพื้นไว้ด้านหน้า แล้วเดินถูไปตามความยาวของพื้น โดยถูจากข้างในออกมาข้างนอก

การเก็บรักษา ถอดผ้าถูพื้นออกจากด้าม ชักด้วยน้ำสะอาด ปิดน้ำออก ตากให้แห้ง แล้วพับวางบนชั้นให้เรียบร้อย ส่วนไม้ถูพื้นเก็บโดยวางพิงกับผนังให้ปลายตั้งขึ้น

7. แปรงขัดพื้น ใช้สำหรับขัดพื้นซีเมนต์ที่มีตะไคร่น้ำเกาะ

วิธีการใช้ จับที่ด้ามให้ถนัดมือ ราดน้ำลงบนพื้นซีเมนต์ที่มีตะไคร่น้ำเกาะ แล้วขัดพื้นซีเมนต์ให้สะอาด

การเก็บรักษา ล้างน้ำสะอาด ตากโดยการพิงไว้กับผนังให้แปรงขัดพื้นเอียงเล็กน้อย แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

การกวาดพื้นบ้าน

การกวาดพื้นบ้านเป็นการทำงานที่เราสามารถทำได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัว พื้นบ้านโดยทั่วไปนิยมใช้วัสดุต่าง ๆ เช่น ไม้ กระเบื้อง ซีเมนต์ และมีลักษณะต่างกัน คือ เป็นพื้นแห้งและพื้นที่มีน้ำขัง ซึ่งมีวิธีการกวาดตามกระบวนการทำงาน ดังนี้

1. การวางแผน เป็นการกำหนดกรอบของการกวาดพื้นบ้าน โดยสร้างแผนที่ความคิดเพื่อให้เห็นภาพรวมของงาน ดังนี้

การกวาดพื้นบ้าน

วัสดุประสงค์

เพื่อให้พื้นบ้านสะอาด

- ศึกษาวิธีการกวาดพื้นบ้านที่แห้ง
- เตรียมวัสดุและอุปกรณ์ ได้แก่
ไม้กวาดดอกหญ้า ถังขยะ และ
ที่ตักผง

- ศึกษาวิธีการกวาดพื้นบ้าน
ที่มีน้ำขัง
- เตรียมวัสดุและอุปกรณ์ ได้แก่
ไม้กวาดทางมะพร้าว

2. การปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

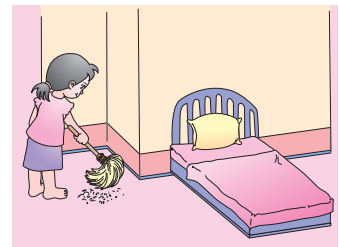
การกวาดพื้นบ้านที่แห้ง มีวิธีการกวาด ดังนี้

1)

2)

3)

- 1) ใช้ไม้กวาดดอกหญ่กวาดพื้น โดยใช้มือจับที่ปลายด้าม
ไม้กวาด
- 2) กวาดเศษขยะและฝุ่นผงบริเวณใต้ตู้ โต๊ะ และเก้าอี้ออกมา
- 3) กวาดฝุ่นผงตามซอกและมุมห้องออกมา โดยกวาดไป
ทิศทางเดียวกันตามความยาวของพื้น เพื่อไม่ให้เศษขยะและฝุ่นผงฟุ้ง
กระจาย

4)

5)

6)

4) กวาดเศษขยะและฝุ่นผงมากองรวมไว้ด้วยกัน

5) นำที่ตักผงมาโกยขยะและฝุ่นผงที่กองรวมไว้ แล้วนำไปเททิ้งในถังขยะ

6) ล้างที่ตักผงให้สะอาด ผึ่งแดดให้แห้ง แล้วเก็บโดยการแขวนหรือวางไว้กับพื้น ส่วนไม้กวาดเคาะเศษฝุ่นผงที่ปลายไม้กวาดออกแล้วแขวนเก็บ หรือวางในตะกร้าโดยยกปลายไม้กวาดตั้งขึ้น

การกวาดพื้นบ้านที่มีน้ำขัง พื้นที่มีน้ำขังส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณชักล้างรอบ ๆ ตัวบ้านที่เป็นพื้นซีเมนต์ ซึ่งมีวิธีปฏิบัติดังนี้

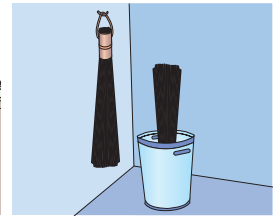
1)

2)

3)

4)

1) ใช้ไม้กวาดทางมะพร้าวกวาด โดยใช้มือที่ถนัดจับปลายด้ามไม้กวาด

2) ขณะกวาด นั้งยอง ๆ ถือไม้กวาดให้เอียงทำมุมกับพื้นเล็กน้อย

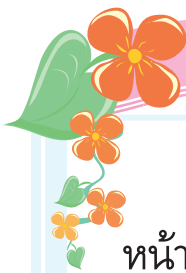
3) กวาดน้ำออกจากพื้นบ้านลงไปในห้องระบายน้ำ

4) ล้างไม้กวาดทางมะพร้าวให้สะอาด ผึ่งแดดให้แห้ง แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

3. การตรวจสอบผลงาน เป็นการตรวจสอบผลการกวาดพื้นบ้านว่าสะอาดหรือไม่ ยังมีคราบฝุ่นผงหรือมีน้ำขังอยู่บนพื้นบ้านอีกหรือไม่

4. การปรับปรุงแก้ไข เป็นการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการกวาดพื้นบ้านให้ดีขึ้น เช่น หากพบว่าพื้นบ้านยังไม่สะอาดให้แก้ไขโดยกวาดพื้นบ้านซ้ำอีกครั้ง

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

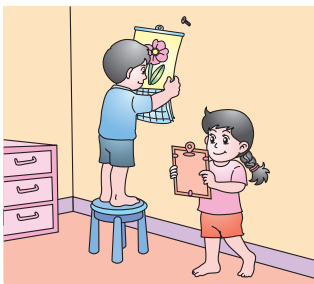
นักเรียนวางแผนกวาดพื้นที่มีน้ำขัง แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

การกวาดเพดาน

อุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาดเพดาน คือ ไม้กวาดเส้นตาลด้ามยาว หรือที่เรียกกันว่า ไม้กวาดหยากไย่

ก่อนลงมือทำความสะอาดเพดาน ควรปฏิบัติดังนี้

1)

1) นำปฏิทินและรูปภาพที่ติดบนผนังห้องออก

2)

2) ถอดผ้าม่านออก

3)

3) ใช้ผ้าคลุมสิ่งของที่เคลื่อนย้ายไม่ได้

วิธีทำความสะอาดเพดาน มีวิธีการดังนี้

1)

2)

3)

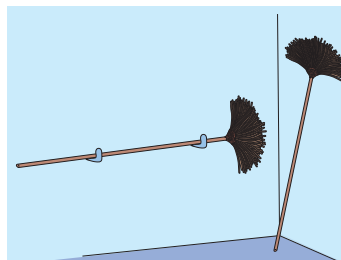
1) ใช้ผ้าปิดปากและจมูกเพื่อป้องกันไม่ให้ฝุ่นเข้าไปในร่างกาย และใช้ผ้าโพกศีรษะเพื่อป้องกันไม่ให้ฝุ่นตกใส่ผม

2) จับด้ามไม้กวาดด้วยมือทั้งสองข้าง โดยยกส่วนปลายไม้กวาดตั้งขึ้น

3) กวาดหยากไย่ที่เพดานและผนัง โดยค่อย ๆ กวาด

4)

5)

4) ถ้ามีหยากไย่ติดที่ปลายไม้กวาดมาก ควรใช้ไม้อันเล็ก ๆ เชี่ยวอกให้หมด แล้วจึงกวาดต่อไป

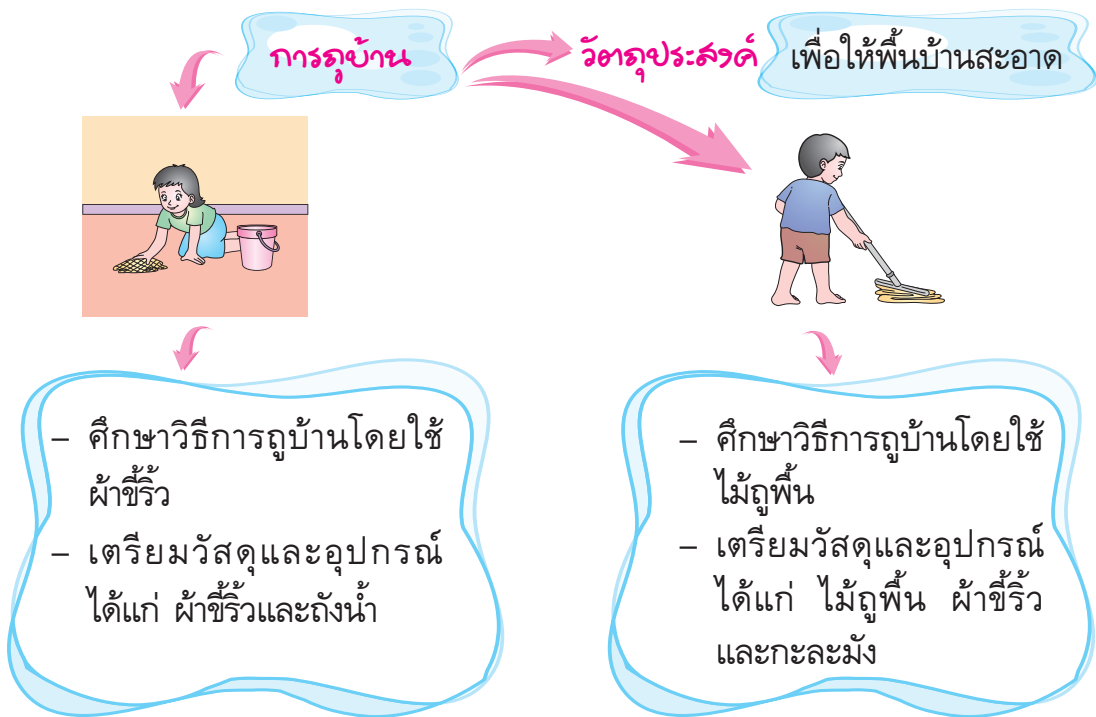
5) เมื่อกวาดเสร็จแล้วเคาะฝุ่นและใช้ไม้เชียวหยากไย่ที่ติดปลายไม้กวาดออก แล้วนำไปเก็บโดยวางตั้งเอาด้ามลงหรือวางบนตะขอดัดผนัง

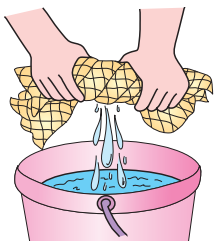
การถูบ้าน

การถูบ้านควรทำหลังจากกวาดพื้นบ้านเสร็จแล้ว การถูบ้านตามกระบวนการทำงานมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวางแผน เป็นการกำหนดกรอบของการถูบ้าน โดยสร้างแผนที่ความคิดเพื่อให้เห็นภาพรวมของงาน ดังนี้

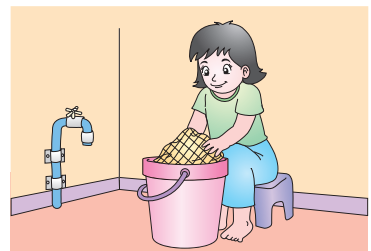
2. การปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
การถูบ้านโดยใช้ผ้าขี้ริ้ว มีวิธีการถู ดังนี้

1)

2)

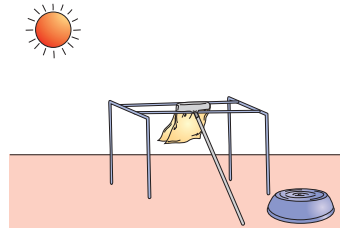
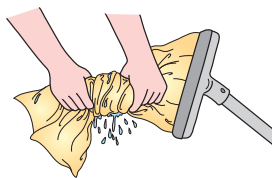

3)

- 1) ตักน้ำใส่ถัง นำผ้าขี้ริ้วชุบน้ำในถัง แล้วบิดหมาด
- 2) คลี่ผ้าขี้ริ้วออก แล้วถูพื้นจากด้านในถอยหลังออกมาด้านนอกของห้อง ถ้าเป็นพื้นไม้ควรถูไปตามความยาวของพื้น
- 3) เมื่อเห็นว่าผ้าขี้ริ้วสกปรกให้นำไปซักน้ำ บิดหมาด แล้วถูพื้นต่อจนเสร็จ

การถูบ้านโดยใช้ไม้ถูพื้น มีวิธีการถู ดังนี้

1)

2)

3)

4)

1) ตักน้ำใส่ในกะละมัง นำไม้ถูพื้นเฉพาะส่วนที่เป็นผ้าขี้ริ้วชุบน้ำแล้วบิดหมาด

2) ถูพื้นโดยจับไม้ถูพื้นตรงส่วนด้าม แล้วเดินถูไปตามความยาวของพื้นโดยถูจากด้านในออกไปด้านนอกของห้อง

3) นำผ้าขี้ริ้วมาซักน้ำบ่อย ๆ บิดหมาด แล้วถูต่อไปจนเสร็จ

4) เมื่อถูพื้นเสร็จแล้ว นำผ้าขี้ริ้วไปซักให้สะอาด บิดน้ำออกนำไปตากโดยวางพาดส่วนที่เป็นผ้าไว้บนราวตากผ้า วางด้ามไม้ถูพื้นตั้งขึ้น เทน้ำในกะละมังทิ้ง ล้างให้สะอาด คว่ำ แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

3. การตรวจสอบผลงาน เป็นการตรวจสอบผลการถูบ้านโดยตรวจสอบบนพื้นว่าสะอาดหรือไม่ ยังมีคราบสกปรกเหลืออยู่หรือไม่

4. การปรับปรุงแก้ไข เป็นการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เช่น ถ้าพบว่าบนพื้นยังมีคราบสกปรกเหลืออยู่ ควรแก้ไขโดยการนำผ้าขี้ริ้วมาเช็ดถูอีกครั้งให้สะอาด

สาระน่ารู้

การถูพื้นไม่ให้อะตาดอย่างรวดเร็ว ควรแบ่งพื้นที่ของพื้นไม้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วถูทีละส่วน

แหล่งค้นข้อมูล

- ▶ ภาพอุปกรณ์และเครื่องมือทำความสะอาดบ้าน
- ▶ ตำราการทำทำความสะอาดบ้าน

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

1. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนช่วยกันคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของการถูบ้านแล้วสรุป
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ร่วมกันเขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการถูบ้าน

การทำความสะอาดห้องเรียน

ห้องเรียนเป็นสถานที่สำหรับเรียนหนังสือ เมื่อมีฝุ่นเกาะตามผนัง ประตู หน้าต่าง หรือมีเศษขยะอยู่บนพื้นห้องเรียน ควรทำความสะอาดเพื่อให้ห้องเรียนสะอาดและน่าเรียน

การทำความสะอาดห้องเรียนเป็นการทำงานเพื่อส่วนรวม มีวิธีการทำความสะอาดคล้ายกันกับการทำความสะอาดบ้าน คือ การกวาดพื้น และการถูพื้น แต่มีบางขั้นตอนที่แตกต่างกัน ซึ่งการทำความสะอาดห้องเรียนมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือทำความสะอาด ได้แก่ ที่ตักผง ไม้กวาดดอกหญ้า ไม้กวาดขนไก่ ไม้ถูพื้นหรือผ้าขี้ริ้ว กะละมังหรือถัง ไม้กวาดเลี่ยนตาล และถังขยะ
2. ยกเก้าอี้ทุกตัวขึ้นวางบนโต๊ะเขียนหนังสือ โดยวางคว่ำที่นั่งลงบนพื้นโต๊ะ
3. ทำความสะอาดเพดานและผนัง โดยนำปฏิทินและรูปภาพที่ติดบนผนังห้องออก แล้วใช้ไม้กวาดเลี่ยนตาลกวาดบริเวณเพดานและผนังห้อง เพื่อให้ฝุ่นที่เกาะติดอยู่หลุดออกไป
4. ทำความสะอาดประตู หน้าต่าง โดยใช้ไม้กวาดขนไก่ปิดฝุ่นที่ประตู หน้าต่างทั้งด้านในและด้านนอก ใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดเช็ด ถ้าประตู หน้าต่างมีลายแกะสลัก ต้องเช็ดฝุ่นตามร่องลายด้วย จากนั้นจึงเช็ดด้วยผ้าแห้งอีกครั้ง
5. ทำความสะอาดหนังสือและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่บริเวณมุมหนังสือหรือมุมประสบการณ์ในห้องเรียน โดยใช้ไม้กวาดขนไก่ปิดฝุ่นออกที่ละชั้น แล้วจัดเก็บหนังสือและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ วางบนชั้น หรือเก็บเข้าตู้ให้เรียบร้อย

นักเรียนควรช่วยกัน
ทำความสะอาดห้องเรียน

6. ทำความสะอาดกระดานดำหน้าชั้นเรียน โดยใช้แปรงลบกระดานลบข้อความที่เขียนด้วยชอล์กบนกระดานดำออกให้หมด โดยลบจากด้านบนลงด้านล่างของกระดานดำ เพื่อป้องกันไม่ให้ฝุ่นชอล์กฟุ้งกระจาย และนำแปรงลบกระดานไปเคาะฝุ่นชอล์กออก แล้วใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดเช็ดกระดานดำให้สะอาด

7. ใช้ไม้กวาดดอกหญ้ากวาดเศษขยะและฝุ่นผงใต้ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ และมุมห้องออกมารวมไว้ด้วยกัน โดยกวาดไปทางเดียวกันตามความยาวของพื้น นำที่ดักผงมาโกย แล้วนำไปทิ้งในถังขยะ

8. เช็ดถูพื้นห้อง โดยนำผ้าขี้ริ้วชุบน้ำในถัง บิดหมาด แล้วถูพื้นจากด้านในถอยหลังออกมาด้านนอก ถ้าเป็นพื้นไม้ควรถูไปตามความยาวของพื้นไม้ เมื่อผ้าขี้ริ้วสกปรกให้ซักน้ำ บิดหมาด แล้วถูต่อไป จนเสร็จ จากนั้นนำผ้าขี้ริ้วไปซักให้สะอาด ตากให้แห้ง แล้วเก็บเข้าที่ ให้เรียบร้อย

9. นำถังขยะที่อยู่หลังห้องไปเทในบริเวณที่ทิ้งขยะของโรงเรียนโดยระมัดระวังไม่ให้ขยะในถังหกหรือหล่นระหว่างทาง

10. ยกเก้าอี้ลงวางบนพื้นคู่กันกับโต๊ะเขียนหนังสือ และจัดโต๊ะ เก้าอี้แต่ละแถวให้เป็นแนวเดียวกัน

สาระน่ารู้

การทำความสะอาดห้องเรียนควรทำเป็นประจำทุกวัน เช่น ก่อนเข้าเรียนตอนเช้าหรือหลังเลิกเรียนในตอนเย็น

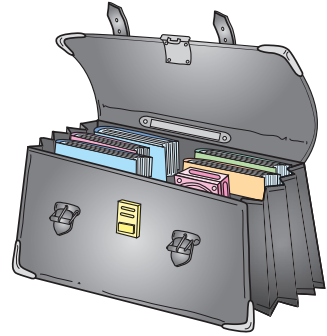
กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนทำความสะอาดห้องเรียนและจัดตารางเวรประจำวัน

การจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน

การจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน เป็นการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง อุปกรณ์การเรียนมีหลายชนิด ได้แก่ เครื่องเขียน หนังสือ สมุด และเครื่องมือทำงานประดิษฐ์ ซึ่งควรจัดเตรียมให้พร้อมก่อนไปโรงเรียน เพื่อความสะดวกในการหยิบใช้ขณะที่ต้องการ

กระเป๋านักเรียน
ที่จัดเป็นระเบียบ

การเตรียมหนังสือและสมุด

การเตรียมหนังสือและสมุดก่อนไปโรงเรียน มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

1. เตรียมหนังสือเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามตารางเรียนแบบวันต่อวัน เพราะแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้หนังสือเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้มีหนังสือเรียนครบทุกวัน

2. จัดแยกประเภทหนังสือและสมุด โดยจัดวางหนังสือและสมุดเรียงลำดับตามความสูง ใส่หนังสือและสมุดลงในช่องภายในกระเป๋า นักเรียน ซึ่งควรแยกหนังสือและสมุดใส่คนละช่องกัน เพื่อความสะดวกในการหยิบออกมาใช้โดยไม่ต้องค้นหาให้เสียเวลา

การเตรียมเครื่องเขียนและเครื่องมือทำงานประดิษฐ์

การเตรียมเครื่องเขียนและเครื่องมือทำงานประดิษฐ์ มีวิธีปฏิบัติดังนี้

1. แยกประเภทของเครื่องเขียนและเครื่องมือทำงานประดิษฐ์
2. ใส่เครื่องเขียนไว้ในกล่องดินสอและใส่เครื่องมือทำงานประดิษฐ์ไว้ในกล่องเครื่องมือ เพื่อป้องกันอันตรายจากความแหลมคมของอุปกรณ์ต่าง ๆ แล้วจึงวางลงในช่องว่างภายในกระเป๋านักเรียน

สาระน่ารู้

กล่องกระดาษที่เป็นวัสดุเหลือใช้สามารถนำมาดัดแปลงเป็นกล่องใส่เครื่องมือทำงานประดิษฐ์ได้

แหล่งค้นข้อมูล

- ▶ ครู ผู้ปกครอง
- ▶ สมุด หนังสือ เครื่องเขียน และเครื่องมือทำงานประดิษฐ์

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

1. นักเรียนเขียนสรุปวิธีการเตรียมหนังสือและสมุดก่อนไปโรงเรียนมาเป็นข้อ ๆ
2. นักเรียนยกตัวอย่างเครื่องเขียนและเครื่องมือทำงานประดิษฐ์อย่างละ 3 ชนิด แล้วบอกวิธีการจัดเตรียม

ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม

การเลือกใช้เสื้อผ้า

การเลือกใช้เสื้อผ้าเป็นการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง โดยเลือกใช้เสื้อผ้าให้เหมาะกับสีผิว เลือกสีและลวดลายผ้าให้เหมาะกับรูปร่าง วัยหรืออายุของผู้สวมใส่ เพื่อให้แลดูมีบุคลิกภาพดี

การทำความสะอาด รองเท้า และกระเป๋านักเรียน

การทำความสะอาดรองเท้าและกระเป๋านักเรียนเป็นการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ซึ่งควรทำตามกระบวนการทำงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบผลงาน และการปรับปรุงแก้ไข

การปิดกวาด เช็ดถูบ้านเรือน

การทำความสะอาดบ้านเป็นการทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ด้วยการปิดกวาด เช็ดถูบ้านเรือนตามกระบวนการทำงาน โดยวางแผนการทำงาน เลือกเครื่องมือทำความสะอาดที่เหมาะสมกับลักษณะของพื้นบ้าน กวาดเศษขยะและฝุ่นผงจากใต้โต๊ะ เติ่ง ตู้ ออกมารวมกัน แล้วกวาดไล่ที่ตักผง นำไปทิ้งในถังขยะ หลังจากนั้นจึงถูบ้าน โดยใช้ผ้าขี้ริ้วหรือไม้ถูพื้นชุบน้ำ บิดหมาด ถูจากด้านในออกไปด้านนอกห้อง แล้วทำความสะอาดและจัดเก็บเครื่องมือเข้าที่

การทำความสะอาด ห้องเรียน

การทำความสะอาดห้องเรียนเป็นการทำงานเพื่อช่วยเหลือส่วนรวม มีวิธีการกวาดพื้นและถูพื้นคล้ายกับการทำความสะอาดบ้าน แต่มีบางขั้นตอนที่แตกต่างกัน ได้แก่ การยกเก้าอี้ขึ้นวางบนโต๊ะเขียนหนังสือก่อนกวาดและถู การทำความสะอาดกระดานดำ การปิดฝุ่นละอองที่บริเวณมุมหนังสือ และการจัดโต๊ะ เก้าอี้แต่ละแถวให้เป็นแนวเดียวกัน

การจัดเตรียม อุปกรณ์การเรียน

การจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนเป็นการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง โดยจัดเตรียมหนังสือตามตารางเรียนแบบวันต่อวัน จัดแยกประเภทหนังสือ จัดเตรียมเครื่องเขียนใส่ไว้ในกล่องดินสอ และแยกเครื่องมือทำงานประดิษฐ์ใส่ไว้ในกล่องเครื่องมือ

กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. นักเรียนจัดทำสมุดภาพการเลือกใช้เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับผู้สวมใส่ โดยเขียนคำอธิบายใต้ภาพ
2. นักเรียนเลือกทำความสะอาดของใช้ส่วนตัวมา 1 ชนิด ตามกระบวนการทำงาน แล้วบันทึกผล
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน สำรวจสภาพห้องเรียน จากนั้นร่วมกันวางแผนทำความสะอาดห้องเรียน แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

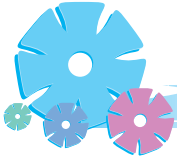
โครงงาน

นักเรียนเลือกทำโครงงานจากเรื่องที่กำหนดให้ 1 เรื่อง หรืออาจเลือกทำตามความสนใจ โดยเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน แล้วตั้งชื่อโครงงาน พร้อมทั้งวางแผนการทำโครงงานนำเสนอครูเพื่อพิจารณาอนุมัติก่อนลงมือทำ

เรื่องที่กำหนดให้

1. การทำความสะอาดกระเป๋านักเรียน
2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทำความสะอาดบ้าน
3. การทำความสะอาดห้องเรียน

หมายเหตุ โครงงานที่เลือกตามความสนใจควรได้รับคำแนะนำและความเห็นชอบจากครูที่ปรึกษา ก่อนดำเนินการ และประเมินผลโดยครู/ผู้ปกครอง/กลุ่มเพื่อนในด้านกระบวนการทำงาน รวมทั้งนักเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปผลก่อนพิจารณาเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

นักเรียนทำความสะอาดบ้านของตนเองตามกระบวนการทำงานแล้ว
บันทึกปัญหาที่พบ วิธีการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ

คำถามทบทวน

1. เลือกผ้าแบบใดที่เหมาะสมกับคนรูปร่างเตี้ยและมีผิวคล้ำ
2. การเลือกใช้เสื้อผ้าควรคำนึงถึงอะไรบ้าง
3. การทำความสะอาดรองเท้าตามกระบวนการทำงานมีขั้นตอนอะไรบ้าง
4. ยกตัวอย่างเครื่องมือทำความสะอาดบ้านมา 5 อย่าง
5. การกวาดพื้นบ้านที่แห้งจะต้องเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ใดบ้าง
6. นักเรียนมีวิธีการทำความสะอาดเพดานอย่างไร
7. “หลังจากถูบ้านเสร็จแล้ววีระพบว่าบนพื้นยังมีคราบสกปรกเหลืออยู่ เขาจึงนำผ้าซีริวมาเช็ดให้สะอาด” วีระปฏิบัติอยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการทำงาน
8. การทำความสะอาดห้องเรียนแตกต่างจากการทำความสะอาดบ้านอย่างไร
9. ขั้นตอนแรกของการทำความสะอาดห้องเรียนคืออะไร
10. นักเรียนมีวิธีการจัดเตรียมหนังสือก่อนไปโรงเรียนอย่างไร